

Oulun kulttuuristrategia 2030

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Pakkahuoneenkatt

1. KULTTUURISTRATEGIA LUO PERUSTAN KULTTUURI-ILMASTONMUUTOKSELLE

Oulun resilienssi on aina nojannut kykyyn uudistua, oppia uutta ja tehdä yhteistyötä niin paikallisesti kuin kansainvälisestikin. Kulttuuristrategia kuvaa Oulun kulttuuri-ilmastonmuutoksen, jossa kulttuuri on yksi kaupunkimme tulevaisuuden keskeisiä kehittämisen voimavaroja. Kulttuuri-ilmastonmuutoksessa ymmärrämme kulttuurin laajasti: se on sivistystä ja taidetta, luovia aloja sekä arjen yhteisöllistä kulttuuria. Kulttuuri-ilmastonmuutos vahvistaa sekä Oulun kansainvälisiä yhteyksiä, että myös alueiden paikallidentiteettiä.

Pehmeät kulttuuriset vetovoimatekijät rakentavat erityisesti pito- ja vetovoimaa ja tuottavat positiivisia sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia kaupunkiin. Ne lisäävät ihmisten hyvinvointia ja rakentavat sosiaalisia turvaverkkoja. Luovuutta vaaliva

kaupunki houkuttelee vierailijoita alueelle ja luo uusia työpaikkoja niin matkailuun kuin luoville aloille.

Oulu hakee Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026. Hakukriteerien mukaan hakijakaupungilla on oltava pitkäkestoinen kulttuuristrategia, joka luo vision taiteen ja kulttuurin roolista kaupunki-kehityksessä ja varmistaa Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeessa luotujen toimenpiteiden jatkuvuuden myös hankkeen jälkeen.

Kulttuuristrategiaprosessi käynnistyi marraskuussa 2018 ja valmistelu kesti reilun vuoden. Valmistelun aikana järjestettiin viisi laajaa strategiatyöpajaa sekä valtuustotyöpaja. Työpajojen toteutuksen ja valmistelun kumppanina toimi aluekehittämisen

konsulttitoimisto MDI. Kulttuuristrategiaa on käsitelty lautakunnissa, johtoryhmissä ja useissa kulttuuriverkostoissa.

Kulttuuristrategia syventää kaupunki-strategian tavoitteita korostaen erityisesti kulttuurille ominaista pito- ja vetovoimaa. Strategiatyössä on otettu huomioon sille läheisiä kaupungin toimintaa ohjaavia ohjelmia: sivistysohjelma, ympäristöohjelma, keskustavisio 2040, suistovisio, arkkitehtuuriohjelma ja matkailustrategian toimenpideohjelma. Kulttuuristrategia ohjaa etenkin Oulun kaupunkikonsernin toimintaa, mutta rakentaa myös dialogia kulttuurin merkityksestä kaupunkiorganisaation ja sen sidosryhmien välille.

www.ouka.fi/strategia

2. KULTTUURI- ILMASTONMUUTOS VASTAA AIKAMME HAASTEISIIN

Oulu tarvitsee taiteen ja kulttuurin roolin vahvistamista kyetäkseen kohtaamaan tulevien vuosikymmenien suuret globaalit ja paikalliset haasteet. Strategiaprosessissa tunnistettiin niitä ilmiöitä, joihin kulttuuri-strategia 2030:n on osaltaan erityisesti vastattava.

Laaja-alaisempi elinkeinopolitiikka ja pehmeät vetovoimatekijät

Aineettomien hyödykkeiden ja elämys-sisältöjen kuluttaminen on kasvussa, minkä vuoksi luovan alan työllisyydessä on Oulussa paljon kasvupotentiaalia. Myös kaupunkimme pehmeät kulttuuriset vetovoimatekijät ovat alimitoitettuja kokoomme nähden. Oulun väestö kasvaa, ja kaupunkimme houkuttelee edelleen nuoria osaajia opiskelemaan, mutta on samalla muuttotappiokunta erityisen keskeisessä, 25–39-vuotiaiden ikäsegmentissä. Olemassa olevien vahvuuksien rinnalle tarvitaan uusia veto- ja pitovoimaa lisääviä avauksia.

Väestörakenteen muutokset

Kulttuurisissa taustoissa tapahtuu moninaistumista. Myös ikäihmisten osuuden kasvu tulevaisuuden väestöprofiilissa muuttaa palvelutarpeita ja kaupunkia. Kaupungin tulisi olla avara ja mahdollistava. Olennaista on luoda tekijyyden ilma-
piiri, jossa ihmiset pääsevät rakentamaan Oulusta omaa kaupunkiaan. Kulttuuri luo hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä kaikille ikäryhmille kaikkialla Oulussa ehkäisten eriarvoistumista.

Oulun asema pohjoisen keskuskaupunkina

Oululla on oma erityinen rooli ja vastuu pohjoisen veturina myös kulttuurissa. Oulun kulttuurisen kaupunkikehityksen vahvistuminen hyödyttää myös muita seudun, maakunnan ja pohjoisen kuntia. Alueen yhteisen edun rakentaminen on myös Oulun kulttuurisen kaupunki-kehityksen edellytys. Valtakunnallinen kulttuuripolitiikka on keskittänyt taiteen ja kulttuurin rahoituksen painopisteen pääkaupunkiseudulle. Kulttuuriset perusoikeudet eivät voi toteutua tasa-arvoisesti koko Suomessa, jos niille ei ole taloudellista perustaa. Oulun seudun on saatava asemansa mukainen osuus valtion rahoituksesta taiteelle ja kulttuurille. Kansallisten kulttuurilaitosten tarjonnan on ulotuttava koko maahan.

3. VISIONA KULTTUURI-ILMASTONMUUTOS

Kulttuuri-ilmastonmuutos yhdistää Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeen ja kulttuuristrategian saman vision alle. Sen tarkoitus on nostaa taiteen ja kulttuurin merkitys uudelle tasolle Oulun kaupunkikehityksessä. Oululla on paljon kulttuurista pääomaa: taiteilijoita, kulttuuriperintöä, omaperäistä pohjoista luovuutta sekä taiteen, tieteen ja teknologian yhdistämisen potentiaalia. Nämä asiat tulee nostaa tekemisen ja kaupunki-identiteetin ytimeen.

Kulttuuri-ilmastonmuutos näkyy niin kaupungin keskustassa kuin sen eri alueilla. Se tekee Oulusta vahvemman selviytyjän talouden ja yhteiskunnan rakennemuutoksissa niin sosiaalisesti, kulttuurisesti kuin taloudellisestikin. Kulttuuri-ilmastonmuutos luo uutta työtä luoville aloille, joiden kasvupotentiaali Oulussa on suuri.

Kulttuuri-ilmastonmuutos tehdään kestäväällä tavalla, oma kulttuurinen perusta ja ympäristö huomioiden. Se tuo näkyväksi pohjoisen ilmiöitä ja vahvistaa paikallisidentiteettiä. Kulttuuri-ilmastonmuutos saa kaupungin kukoistamaan tehden siitä elävän ja helposti lähestyttävän asukkaille ja matkailijoille.

Kuva: Sanna Krook

Kuva: Teija Soini

4. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Kulttuuri-ilmastonmuutos toteutetaan kolmen päätavoitteen ja näihin liittyvien toimenpiteiden kautta. Kulttuuri rakentaa Oulua paikkana, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja luo pohjan luovan työn tekemiselle.

Kulttuuri paikan rakentajana

Paikka syntyy tilasta ja siihen kytkeytyvästä merkityksestä. Taide ja kulttuuri luovat merkityksiä ja värittävät kaupunkitilaa. Esimerkiksi taiteen tekemisen ja kokemisen tilat, tapahtumallisuus, katutaiteet sekä mielenkiintoinen arkkitehtuuri ovat keskeinen osa kaupunkikokemusta. Kulttuuri kytkeytyy vahvasti osaksi kaupunkiympäristön suunnittelua.

Kulttuuri rakentaa myös Oulun identiteettiä ja pohjoisen tarinaa. Oulu on tulevaisuudessa merkittävä kulttuurimatkailukohde, jossa voi kokea urbaanin keskustan, luovien kylien ja villin luonnon ainutlaatuisen yhdistelmän.

Toimenpiteet:

- Monipuolistetaan kulttuurilaitosten ja -tilojen käyttöä yhteistyöllä ja -tuotannoilla ammattimaisesti toimivan kulttuurin kolmannen sektorin sekä tapahtumatuottajien kanssa.
- Peruskorjausten yhteydessä kaupungin keskeiset kulttuuritilat ja konseptit päivitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Tiloista keskeisimpinä keskustakirjasto luo oppimisen ja elämysten kohtaamistilan. Luuppi kertoo pohjoisen tarinan digitalisaation mahdollisuudet huomioiden.
- Vahvistetaan ja tehdään näkyväksi kulttuuriympäristöjä ja kulttuuriperintöä.
- Huomioidaan taide, kulttuuri ja tapahtumat kaupunkisuunnittelussa ja vahvistetaan taiteen prosenttiperiaatetta rakennusinvestoinneissa.
- Tehdään Oulusta pohjoisen omaleimainen, vastuullinen kulttuurimatkailukaupunki ja vahvistetaan yhteistyötä yritysten kanssa kulttuuria ja kulttuuriperintöä hyödyntävien matkailutuotteiden ja -palvelujen rakentamiseksi.
- Tuodaan esiin katutaiteet, alakulttuurit ja pohjoisen kulttuuri-ilmiöt.
- Kehitetään kestävää liikkumista ja julkista liikennettä vastaamaan kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan sekä kaupunkikulttuurin tarpeita.
- Vahvistetaan taiteen, luonnon ja liikunnan yhteyttä liikuntapaikoissa, -reiteillä ja -tapahtumissa.

Kulttuuri yhteisöllisyyden rakentajana

Taide ja kulttuuri luovat siltoja oululaisten vastakohtien välille. Oulu vahvistaa määrätietoisesti kaikkien oikeutta ja mahdollisuutta osallistua kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen. Kulttuuri tulee lähelle ihmistä, mikä vahvistaa sen merkitystä oululaisten arjessa. Taide ja kulttuuri luovat sivistystä ja hyvinvointia koko Oulun alueella. Saavutettavuuden edistämiseksi huomioidaan eri väestöryhmien tarpeet ja kehitetään yleisötyötä uusien yleisöjen tavoittamiseksi. Kohdennetuilla kulttuuripalveluilla parannetaan osallisuutta ja vähennetään ikäihmisten sekä erityisryhmiin kuuluvien kuntalaisten yksinäisyyttä ja eriarvoistumista.

Lapsille ja nuorille tarjotaan monipuolisesti mahdollisuutta kasvattaa kulttuurikompetenssiaan osana varhaiskasvatusta, perusopetusta ja vapaa-ajan toimintaa. Kulttuurikasvatus- ja opetus suunnitelma sekä oppilaan kulttuuripolku turvaavat sisällöllisesti rikkaan, tasa-arvoisen ja ikävuosittain etenevän kulttuurikasvatuksen.

Toimenpiteet:

- Laaditaan kulttuurihyvinvointi-suunnitelma, jossa kuvataan laaja-alaiseen yhteistyöhön perustuvat tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvointia sekä terveyttä edistävälle taide- ja kulttuuritoiminnalle.
- Taiteen ja kulttuurin yhdenvertaista saatavuutta edistetään tuottamalla moniammatillisena yhteistyönä lähikulttuuripalveluja, harrastusmahdollisuuksia sekä tapahtumia eri kaupunginosissa.
- Kuntalaisten oman kulttuuritoiminnan edistämiseksi laaditaan toimintamalli, joka mahdollistaa monitoimitalojen, koulujen ja muiden julkisten rakennusten sekä puistojen ja pihojen joustavan käytön.
- Oppilaan kulttuuripolku laajennetaan ja resursoidaan koskemaan Oulun alueen omaleimaista kulttuuria ja kaikkia ikäluokkia varhaislapsuudesta täysi-ikäisyyteen. Luodaan kiertäviä taidekasvatuksen toimintamalleja ja tuetaan taideorganisaatioiden työtä päiväkodeissa ja kouluissa.
- Ratkaistaan lasten ja nuorten kuljettaminen oppilaan kulttuuripolun mukaiseen toimintaan.
- Luodaan Ouluun lastenkulttuurikeskus.
- Kehitetään eri asiakasryhmät huomioivaa kulttuuriviestintää kaikkien kulttuuritoimijoiden ja tapahtumajärjestäjien käyttöön.

Kulttuuri luovuuden rakentajana

Kulttuuri-ilmastonmuutoksen keskiössä ovat taiteen ja kulttuurin ammattilaiset sekä luovien alojen tekijät. Oulu mahdollistaa taiteen ja kulttuurin tekijöiden toimimista, keskinäisiä yhteyksiä ja kulttuurin toimintaympäristöjä. Uudet innovaatiot syntyvät myös taiteen, tieteen, bisneksen ja teknologian rajapinnoilla. Luovien osaajien tarve lisääntyy paitsi kasvavassa luovien alojen yritystoiminnassa myös matkailu- ja elämyspalveluissa sekä entistä enemmän kuluttajamarkkinoille tähtäävässä ja korkeampaa jalostusarvoa hakevassa teollisuudessa ja palveluliiketoiminnassa.

Kulttuurisen ajattelun tuoma panos Oulun aluetaloudelle kasvaa.

Toimenpiteet:

- Luodaan aktiivisesti taiteen ammattilaisten ja luovien alojen yrittäjien työtiloja ja kumppanuusmuotoja.
- Lisätään avustuksia taiteen ammattilaisten työn tukemiseen sekä koko kulttuurisektorin kansainvälistymiseen.
- Luodaan toimintaa, jolla parannetaan eri alojen taiteen ja kulttuurin ammattilaisten työmahdollisuuksia Oulun kaupungin eri toimialoilla sekä yksityisellä ja kolmannella sektorilla.
- Tuetaan taiteilijoiden ja kulttuurijärjestöjen hanketoimintaa ja edistetään yhteyksiä erilaisiin rahoitusmahdollisuuksiin mm. ohjaustoiminnan ja viestinnän avulla.
- Luodaan uusia yhteyksiä taiteen, tieteen, bisneksen ja teknologian välille.
- Oulun tapahtumakäytänteet ja toimintamallit tukevat ympärivuotisesti omaleimaisten tapahtumien järjestämistä.

5. KULTTUURISTRATEGIAN ARVIOINTI

Kulttuuristrategian toteutumista seurataan vuosittain 2021–2030 eri palvelualueista koostuvalla seurantaryhmällä ja siitä raportoidaan kaupunginhallitukselle ja strategian toteutumisen kannalta keskeisille lautakunnille. Arviointi keskittyy kolmen päätavoitteen toteutumisen seurantaan. Avainindikaattorit rakennetaan vuoden 2020 aikana yhteistyössä palvelualueiden ja Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeen kanssa.

Kuva: Teija Soini

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Kannen kuvat: Sanna Krook